Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Tfl, 11.09. 2015

Referat fra møte i Samordningsrådet for KOSTRA 11. september

Til stede:
Fra Kommunal- og moderniseringspartementet (KMD): Thor Bernstrøm, Arild Kormeseth, Baard Krag og Charlotte Herje
Fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD): Liv C. Klyve
Fra Helsedirektoratet: Hanne Narbuvold og Kirsti Strand
Fra Utdanningsdirektoratet: Hilde Hjort-Johansen
Fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD): Markus Langberg Smestad
Fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet: Line Lindsetmo
Fra Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV): Pål Eivind Aamodt
Fra Klima- og miljødepartementet (KLD): Øystein Nesje
Fra Arbeids- og sosialdepartementet: Thuy Nguyen
Fra Kulturdepartementet (KUD): Unn Charlotte Engelmark
Fra Samferdselsdepartementet (SD): Dag Namtvedt
Fra Landbruks- og matdepartementet (LMD): Aud-Sissel Meringdal
Fra Finansdepartementet (FIN): Helga Birgitte Aasdalen
Fra KS: Rune Bye, Greetje Refvem, Elin Karlsen (Bergen kommune), Rune Terje Hjertås (Vestfold fylkeskommune), Eivind Glemmestad (Rælingen kommune), Frode M. Lindtvedt (punktene 4-9).
Fra Fagforbundet: Sidsel M. Schade
Fra Riksrevisjonen: Bente Willumsen
Fra Direktoratet for forvaltning og IKT: Ingunn Botheim
Fra Brønnøysundregistrene: Svein Erik Grønmo
Fra Statistisk sentralbyrå (SSB): Olav Ljones, Anna Rømo, Elisabeth Nørgaard, Rune Gløersen, Helge N.Næsheim (punktene 7 og 8), Irene Arnesen, Trond Ekornrud, Harald Tønseth, Anni S. Fretheim, Anne Brit Thorud, Svein Homstvedt, Olav Sollie, Marte Helliksen Hvamb, og Torild Fløysvik
Fra Sopra steria: Berit Hovland (punkt 3)
Fra Rambøll: Marianne Holmesland, Rambøll (punktene 4-9)
Fra BDO: Sven-Erik Antonsen og Espen Løge Goksøyr (punkt 5)

Kommentarer til dagsorden: KS etterlyste en gjennomgang av forrige møtes referat for å få en oppsummering av hva som har / ikke har blitt iverksatt av fjorårets planlagte oppgaver. Ekornrud informerte om tiltak på tannhelse som er satt på vent grunnet vurderingen om en skal gå over til rapportering på kommunenivå. Selv om toppnotatet skal gi et bilde av hva som blir/ ikke blir fulgt opp er det likevel ønske om en samlet tilbakemelding fra områdene til neste års møte i Samordningsrådet.

Årets referat blir satt på dagsorden for neste års møte i Samordningsrådet. Det lages en oppsummering av saker som er meldt igangsatt, men som av en eller annen grunn likevel ikke har kommet i gang.

Sak 1. Arbeidsgruppenes rapporter

Bernstrøm gikk igjennom de ulike delpunktene i toppnotatet. Kommentarer underveis:

2. Forslag til endringer fra arbeidsgruppene

2.2 Forslag til endringer i regnskapsrapporteringen for 2016
Regnskapsgruppa har ingen motforestillinger til de forslag som har kommet fra arbeidsgruppene. Arbeidsgruppe for sosialtjenesten har vært i kontakt med regnskapsgruppa og fått løfte om at dersom den kommer med forslag til ny funksjon innen 20. september vil denne bli vurdert i forbindelse med revidering av regnskapsveilederen for 2016. (I ettertid har det imidlertid blitt bestemt at livsoppholdsytelser utenom sosialhjelp skal slås sammen med sosialhjelp på funksjon 281 «Økonomisk sosialhjelp»).

2.3 Forslag til endringer i kvalitetsindikatorer
- Bye stilte spørsmål om hvem som har ansvar for å følge opp fagsystemleverandørene. Narbuvold svarte at de prosessene er godt i gang.
- En av indikatorene som arbeidsgruppe for fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø foreslår gjelder gebyrer. Kormeseth minnet om sjekklista for kvalitetsindikatorer og pekte på at gebyrer trolig ikke ville tilfredsstille kriteriene i sjekklisten.

Til oppstarten av arbeidet med kvalitetsindikatorer inviterte arbeidsgruppe for helse og omsorg til en workshop med mange aktører som er involvert i temaet. I følge Narbuvoll har dette ført til en effektiv prosess og de første nasjonale kvalitetsindikatorene publiseres i november. Bye mente dette var en god arbeidsmetode som med fordel kan benyttes på andre områder. Nørgaard støttet forslaget og foreslo at SSB tar en orientering internt og ser på hvilke områder dette vil være mest aktuelt for.

Arbeidsgruppene oppfordres til å invitere aktører som har interesser i sitt tjenesteområde til oppstarten av neste års arbeid med kvalitetsindikatorer.

3. Utvikling av KOSTRA
3.1. Data på individnivå
Refvem henviste til punkt 2.2 Spesielle oppgaver for arbeidsgruppene i mandatet for 2015 og stilte spørsmål om arbeidsgruppe for barnehager har foretatt vurdering på e-post av hva som finnes av opplysninger på individnivå av kontantstøtte og tilgjengelighet, siden den ikke har hatt ett eneste møte det siste året. Nguyen stilte spørsmål om det å ha et møte for møtet skyld ikke kan ses som en tidstyv. Karlsen sa at det skjedde viktig arbeid i gruppene som ikke bør kimses av. Veien fra å fange opp det som skjer i den kommunale hverdagen til publisering av nøkkeltall er lang. Behovet for et felles møte bør derfor ikke undervurderes. Kormeseth pekte på at møtet ikke behøvde å være langt, kun for å kvittere ut at det ikke var oppgaver å diskutere for inneværende år.

Hver enkelt arbeidsgruppe skal avholde minst ett møte i året.

4. Arbeidsgruppenes oppgaver og rammebetingelser
4.1. Mandat for 2015.
Bye pekte på at det er svært ulik aktivitet i de ulike arbeidsgruppene. Kommer det av at dagens sammensetning ikke er hensiktsmessig? Bør arbeidsgruppene med jevne mellomrom få i oppgave å vurdere en reorganisering, om gruppa er for liten eller for stor? Kormeseth pekte på at gruppene eies av fagdepartementet, og at det dermed bør være opp til departementet å vurdere størrelse og evt. behov for reorganisering. Rømo ba om at KS kom tilbake med en mer konkret bestilling.

KS kommer tilbake med en konkret bestilling på organisering og arbeid i gruppene.

4.2. Rapportering, tallkontroll og publisering for regnskapsåret 2014.
Bye stilte spørsmål om erfaringen fra flytting av rapporteringsfristen for skjemaene 4 «Samleskjema for helse og omsorgstjenester» og 5 «Helse- og omsorgsinstitusjoner» fra 15. februar til 15. januar. Klarte kommunene dette? Hva er bakgrunnen for flyttingen? Nørgaard svarte, at en ved dette fikk større deler av datamassen tidligere og at hensikten bl.a. er å øke muligheten for kvalitetssikring av både IPLOS- og skjemadata. SSB ønsker å videreføre den nye fristen.

Sak 2. Arbeidsgruppenes mandat for 2016

Dokumentasjon: Mandatet for arbeidsgruppene i KOSTRA for 2016

Punktene under «2.1 Spesielle oppgaver for arbeidsgruppe i 2015» i arbeidsgruppenes mandat var meldt inn av SSB. Hensikten med innsamling av data for kontantstøtte, bostøtte og eiendomsskatt på individnivå er å få bedre tall for vurdering av lavinntekt. Gruppene har med ulike begrunnelser kommet fram til at dette ikke finnes lett tilgjengelig og kanskje heller ikke er hensiktsmessig å ta inn i KOSTRA. SSB foreslår at punktene slettes, og vil jobbe videre for å finne ut av både mer presise definisjoner og hensiktsmessig innsamlingsmåte.

Bye pekte på viktigheten av å legge oppgaver under punkt 2.2 dersom det anses som viktig å framheve enkelte oppgaver. Refvem foreslo å legge inn arbeidet med kvalitetsindikatorer. Hun så at det har blitt jobbet mye med dette, men var opptatt av at gruppene fortsatt skulle ha fokus på dette med tanke på kvalitetssikring, se på sletting av indikatorer og evt. behov for nye indikatorer. Kormeseth svarte at arbeidsgruppene har vært stabile de siste årene. De har både kvalitetsindikatorer og sletting som egne punkter under «2.1 Arbeidsgruppene skal». Det er ikke så mye mer å hente ut av et slikt arbeid at det bør inn under punkt 2.2. Rømo oppfordret KS til å komme med konkrete innspill på hva som bør tas inn dersom de ser behov på spesielle områder.

Punktene under 2.2 Spesielle oppgaver for arbeidsgruppene i 2015 slettes i «Mandat for arbeidsgruppene i KOSTRA for 2016». KS sender forslag til endringer i mandatet. KMD og SSB får i felleskap mandat til å vurdere innspillet.

Sak 3. KOSTRA modernisering

Berit Hovland fra Sopra Steria orienterte om prosjektet som nå er satt i gang.

Kommentarer/spørsmål underveis, *svar i kursiv*:

- Har prosjektet intensjon om at det skal være mulig å koble data på tvers av fagområder?

Dette må gis som et innspill til utviklingen som skjer i Statistikkbanken.

- I utgangspunktet skal metadata ligge klar til gjenbruk i kommunalt rapporteringsregister. Er det tenkt å ta kontakt med Brønnøysundregistrene om dette?

Det nåværende prosjektet ser ikke på mottakssiden. Når det skjer vil det bli tatt kontakt.

- Blir det tatt høyde for bruk av kartdata?

Det jobbes generelt i SSB med dette. Når løsningen er tatt i bruk, vil den også kunne bli benyttet for KOSTRA.

- Blir det jobbet med publiseringstidspunktene? Informasjonen er viktigst som fersk.

Dette er det ikke tatt høyde for nå. Vi vil senere se på muligheten for å stramme inn.

- Vil det være mulig å få ferdig utarbeidede rapporter, ala de som lages av Helsedirektoratet?

Et godt innspill, som tas med videre i arbeidet.

- Blir det mulig å tappe fritt?

Ja, et av målene er å tilby API, hvor brukere kan tappe data gratis.

Sak 4. KHOR-registeret, nå KPR

Brøyn fra Helsedirektoratet informerte om kommunalt pasient- og brukerregister (KPR).

Ljones sa at SSB synes dette er interessant. Vi bør se på hva vi i fellesskap kan gjøre for å komme fram til en felles klassifisering, av definisjoner og enheter.

Sak 5. BDO-rapporten: Effektivitet i KOSTRA-rapportering og dekkende behov for styringsinformasjon?

Antonsen fra BDO informerte om hovedfunnene i rapporten.

Behovet for detaljert informasjon varierte fra kommune til kommune og fra område til område innen kommunen. For enkelte områder var det sentraladministrasjonen som ønsket detaljer, mens lavere nivå i kommunen benyttet mer hovedtall, for andre områder var det motsatt.

Rapporten etterlyser bl.a. subjektive kvalitetsindikatorer, mer data fra skoleporten inn i KOSTRA og peker på at ASSS-kommunene bruker en annen årsinndeling på sosialtjenesten enn det KOSTRA har.

Mangler/dårlig samsvar mellom nøkkeltall fra ulike aktører skaper støy mht. prioriteringer. En standardisert resultatanalyse vil kunne virke disiplinerende iht. bruk.

Sak 6. Rambøll-rapporten: Forenkling av rapporterings-, dokumentasjons- og rutinekrav?

Lindtvedt fra KS og Holmesland fra Rambøll informerte om hovedfunnene i rapporten.

Det ble bl.a. fremhevet at mange av opplysningene som samles inn for KNNM bør kunne hentes fra registre. Nesje og Homstvedt svarte at de er enig i mange av forslagene til sanering av spørsmål i skjemaene, men at Nasjonal planlegging ikke er innført enda, registre er under oppføring, og at planen er å hente data derfra så fort de var klare. Matrikkelen blir diskutert på hvert møte, og så fort den er bedre oppdatert, kan også spørsmål fjernes. Gruppa går gjerne i dialog mht. detaljer i rapporteringen, der KS-representanter oftest er de ivrigste forsvarerne.

Ifølge rapporten klager kommuner på hyppige endringer i spørsmålsformuleringer og etterlyser en bedre veiledning. Rapporten oppfordrer arbeidsgruppe for eiendommer til å benytte arealdata fra Matrikkelen.

Kormeseth roste rapporten, men presiserte samtidig at det sjelden var snakk om hyppige endringer av spørsmål, heller om bedre presisering, og at KS var tungt inne i det arbeidet. Tilbakemelding til KMD på regnskapsveilederen går både på at denne er for detaljert og for lite detaljert. Når det gjelder opplysningene om areal, er informasjonen i rapporten delvis feil fordi

det er snakk om to ulike arealbegreper og at det ikke er en entydig kobling av byggtyper i Matrikkelen mot KOSTRA-funksjoner. Det viktig å skille på type bygg og det jobbes med å få inn begrepet kommunene behøver for å følge opp status på sine bygg inn i Matrikkelen. En hjemmel for rapportering er på plass og ca. 20 prosent av kommunene har lagt inn data. Det er ikke snakk om dobbeltrapportering i ordets vanlige betydning, men en overgangfase hvor hensikten er å tilrettelegging for registrering i Matrikkelen som skal erstatte skjemaene 34A-D.

Narbuvold mente at rapporten blottlegger manglende forståelse av innrapportering og bruk av registre. Den viser en manglende forståelse av IPLOS som en kartleggingsfunksjon. Helsedirektoratet sender sine kontkrete innspill til KS.

Fløysvik sa at tilbakemelding fra de som hadde vært involvert i rapporten fra SSBs side går på at dette var nyttig. SSB vil følge opp ved å få deltakerne til å videreformidle sine erfaringer på internt seminar til andre arbeidsgruppemedlemmer.

Sak 7. Personell-vs økonomirapportering. Forskjeller og ulikheter

Karlsen pekte på utfordringen ved at det ikke finnes en felles identifikator for personell- og økonomirapportering. Dette innebærer at det ikke alltid er direkte sammenheng mellom teller og nevner i nøkkeltallene som kobler regnskapstall med sysselsettingstall, noe en bør jobbe videre med for å løse.. Nørgaard mente at det er viktig at kommunene er opptatt av sammenhengen, at de må kjenne sine systemer og vite hva de rapporterer. Karlsen svarte at staten kanskje har en urealistisk tiltro til de som jobbet i kommunene. Ljones sa at dette er et viktig tema som han har forsøkt å belyse ved en tidligere anledning. Han stilte spørsmål om løsningen må bli at en reduserer antall funksjoner for å få en god kobling.

Sak 8. EDAG/ A-ordningen

Næsheim orienterte om A-ordningen.
Rømo spurte om en ser for seg støtte fra KS og kommunene, slik at en kan få inn funksjon, jfr. diskusjonen under Sak 7. Næsheim svarte at dette ikke ville løse hele problemet med fordeling av personer fysisk. En person kan være meldt inn på to ulike arbeidsfelt. Han mente at utbetalt lønn etter funksjon vil være et bedre/mer realistisk alternativ enn å få kommunene til å opprette virksomheter for hver funksjon og dele opp en persons jobb i flere jobber knyttet til hver av disse virksomhetene. Med a-ordningsdata vil mulighetene være større for å lykkes siden man der allerede har lønn koblet til person, men mangler funksjon. I teorien er dette en mulighet man kan se på, men det vil kreve at det settes av ressurser til arbeidet.

Sak 9. Eventuelt

Statistikk for krisesentre

Opplysningene om krisesentre tas ut av skjema 7 «Personell og virksomhet i sosialtjenesten». Det skal utarbeides et eget skjema. BLD ønsker å etablere en arbeidsgruppe for å jobbe med dette. SSB, KS og større kommuner skal være med i arbeidet. Det tas sikte på frister som samsvarer med KOSTRA-frister, med første innrapportering 15.02. 2017, publisering i mars.